

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกล
ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล
Guidelines for the Development of Distance Learning through
Information Technology of Schools under The Secondary
Education Service Area office 7 in New Normal

พัชรินทร์ ไชยบุบผา*

Pacharin Chaibubpha

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ประเทศไทย
Master of Education (Administration) Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Thailand

E-mail: patcharin_ch@mail.rmutt.ac.th

ชัยอนันต์ มั่นคง**

Chianan Mankong

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ประเทศไทย
Education Administration Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Thailand

E-mail: Chaianan.rmutt@gmail.com

Received: March 4, 2021

Revised: November 26, 2021

Accepted: December 4, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล และ (๒) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ จำนวน ๓๒๕ คน จาก ๔๔ โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการ

---

* นางสาวพัชรินทร์ ไชยบุบผา Miss. Pacharin Chaibubpha นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี,ประเทศไทย Master of Education (Administration) Rajamangala University of Technology Thanyaburi,Thailand E-mail: patcharin_ch@mail.rmutt.ac.th

** ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง Dr.Chianan Mankong อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี Lecturer of Education Administration Rajamangala University of Technology Thanyaburi. E-mail: Chaianan.rmutt@gmail.com

สถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ จำนวน ๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (๑) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก (๒) แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล พบว่า ด้านห้องเรียนคุณภาพ และด้านการพัฒนาวิชาชีพครู มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด มีแนวทางดังต่อไปนี้ (๑) ครูควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้แพลตฟอร์มทางการศึกษา (๒) ครูควรจัดทำวิจัยในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านเทคโนโลยี (๓) ครูควรมีการจัดทำแผนการพัฒนาตนเองรายบุคคล และเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และ (๔) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศ กำกับติดตาม

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาทางไกล; เทคโนโลยีสารสนเทศ; ยุคนิวนอร์มัล

Abstract

The purposes of this study were (1) to examine current and desirable conditions of distance learning through information technology of school under the secondary education service area office 7 in new normal era, and (2) to investigate guidelines for the development of distance learning through information technology of school under the secondary education service area office 7 in new normal era. The Mixed Methods Research methodology is used in the study. The sample of this research consisted of 325 teachers from 44 schools under the secondary education service area office 7. The informants from the interviews were five institutional directors, experts, and teachers under the secondary education service area office 7. The research instruments were questionnaires and structured interview forms. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The research findings were as follows. (1) The current and desirable conditions of distance learning through information technology of school under the secondary education service area office 7 in new normal era as a whole were at a high level. (2) The guidelines

for the development of distance learning through information technology of school under the secondary education service area office 7 in new normal era showed that qualified classrooms and professional development were the most needed. The guidelines included the following: (1) teachers should be developed to learn about distance learning through information technology, (2) teachers should do classroom research distance learning through information technology, (3) teachers should do individual development plans and should participate continuously in a community of professional learning, and (4) institutional administrators and related people should appoint a commission of supervision.

Keywords: distance learning; information technology; new normal era.

บทนำ

จากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้กว้างมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศได้มีส่วนช่วยให้บุคคลได้มีโอกาสและทางเลือกในการเรียนรู้จากหลายช่องทางและหลากหลายรูปแบบ ทำให้การเรียนรู้มีความยืดหยุ่นทั้งเวลาและสถานที่ ตลอดจนสามารถเรียนรู้และรับรู้ข้อมูลได้อย่างต่อเนื่องตามความสนใจของตนเอง สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา ๔.๐ ซึ่งเป็น การศึกษายุคใหม่ เพื่อตอบสนองคนยุคใหม่ โมเดลการจัดการศึกษาจะเปลี่ยนไปในลักษณะที่ก่อให้เกิด การทำงานร่วมกันบนไซเบอร์ผ่านอุปกรณ์สมาร์ทสมัยใหม่ ช่วยในการแสวงหาและเรียนรู้จากความรู้ บนคลาวด์ รวมถึงสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง อย่างท้าทาย สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ต่อยอด ความรู้เดิม คิดและประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์นำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานได้ให้เหมาะกับตนเอง สังคม ตามสถานการณ์^๑ และจากรายงานสภาวะการศึกษาไทยปี ๒๕๖๐ ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา ได้ศึกษาวิเคราะห์และติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาไทยและนำเสนอผลการ พัฒนาการศึกษาไทยระดับต่าง ๆ พบว่า ด้านที่มีปัญหาในชั้นวิกฤตที่สุดของการศึกษาไทย คือ คุณภาพ การศึกษาที่ตกต่ำในทุกระดับ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดแคลนครูผู้สอน และครูผู้สอนขาดทักษะ ประสบการณ์ในการสอน รวมถึงแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรที่ไม่คุ้มค่า และขาดการวางแผนแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งข้อมูลปัญหาดังกล่าว ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาของการจัดการศึกษาไทย คือ การขาดแคลนครูผู้สอน และการพัฒนาครู ผู้สอนให้มีความสามารถและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

^๑ สุนันท์ สipayและไพฑูริย์ สินลารัตน์, “เปลี่ยนผ่านการศึกษาไทยสู่การศึกษา ๔.๐”, วารสารการวิจัยผล การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๑), หน้า ๑๓-๒๗.

ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรและการแก้ปัญหาในโรงเรียนไม่เป็นระบบ ส่งผลให้คุณภาพการศึกษา มีความแตกต่างกันระหว่างนักเรียนในเขตเมืองและเขตชนบท^๒

ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่จะนำเอาเทคโนโลยีการสื่อสารมา เสริมสร้างความเข้มแข็งหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการจัดการศึกษา โดยการ จัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ดำเนินงานเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษา โดยมีการจัดสภาพการสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนของครูอย่างครบถ้วน ทั้งกระบวนการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น กระบวนการ สร้างความรู้ จากการลงมือปฏิบัติ เนื้อหา ตลอดจนสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดเรียนการสอน อันจะเป็นพัฒนาการศึกษาไทยให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งได้กำหนดกรอบภาระงานออกเป็น ๕ โมดูล ได้แก่ (๑) ห้องเรียนคุณภาพ (๒) คลังสื่อการสอน (๓) ห้องสมุดดิจิทัล (๔) การพัฒนาวิชาชีพครู และ (๕) คลังข้อสอบ ทั้งนี้มุ่งเน้นให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกๆระดับ สามารถนำการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศไปปรับหรือประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาและ พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล^๓

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ในช่วงปลายปี ๒๕๖๒ ถึง ๒๕๖๓ ส่งผล กระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทั่วโลกและส่งผลกระทบต่อการศึกษาทำให้หลายประเทศ หันมาใช้วิธีการสอนทางไกล ไม่ว่าจะเป็นการสอนออนไลน์ผ่าน Massive Open Online Courseware (MOOC) หรือแอปพลิเคชันที่ช่วยให้ครูสอนในห้องเรียนเสมือน หรือใช้การถ่ายทอดการสอนผ่านสัญญาณ โทรทัศน์ เพื่อให้เด็กเรียนต่อที่บ้านได้ขณะปิดโรงเรียน สำหรับประเทศไทย ความท้าทายในการเปลี่ยน ครั้งนี้ไม่ใช่แค่การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์โควิด-๑๙ เท่านั้น แต่ควรเป็นการ “เปลี่ยนวิกฤติ ให้เป็นโอกาส” ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีกว่าเดิม ดังนั้นมาตรการการเรียนรู้ของไทย จึงไม่ควรปรับแค่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ต้องปรับใหญ่ทั้งระบบการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกัน และเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของเด็ก โดยควรดำเนินการ ดังนี้

๑) กระชับหลักสูตร ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-๑๙ และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุก ภาคส่วนทราบ

๒) เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้

^๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, “สถานะการศึกษาไทยปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ แนวทางการปฏิรูปการศึกษา ไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand ๔.๐”, (กรุงเทพมหานคร : פרקหวานกราฟฟิค, ๒๕๖๑), หน้า ๗-๓๓.

^๓ ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล, “แนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT)”, (กรุงเทพมหานคร : อักษรไทย, ๒๕๕๙), หน้า ๒.

- ๓) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และสอนอย่างมีแผนที่เหมาะสม
- ๔) ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนา เพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ
- ๕) การประเมินเพื่อรับผิตรีบชอบ ยังคงควรไว้ แต่ควรให้น้ำหนักการประเมินโอกาสทางการเรียนของเด็กมากกว่าการวัดความรู้ด้วยคะแนนสอบ^๕

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตระหนักและเพื่อให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคนิวนอร์มัลที่กำลังเกิดขึ้นและแพร่กระจายเป็นวงกว้าง เพื่อให้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคนิวนอร์มัลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ นำไปใช้ในสถานศึกษาซึ่งอาจช่วยแก้ปัญหาและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและสามารถนำไปใช้ในการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล
๒. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ เชิงปริมาณ การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของศิริชัย กาญจนวาสี^๕ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๒๕ คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม

^๕ ภูษิมา ภูญญสินีวัฒน์, “การจัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-๑๙ : จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/๒๐๒๐/๐๕/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-๑๙-pandemic/> [๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓]

^๕ ศิริชัย กาญจนวาสี, “สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย” พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๑๔๘.

เพื่อการวิจัย มีลักษณะเป็นรูปแบบการตอบสนองคู่ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมาสำรวจความบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น Priority Needs Index (PNI)^๖ จากมากไปน้อย

ระยะที่ ๒ เชิงคุณภาพ การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวอร์มัล ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษานั้นมากกว่า ๕ ปี และดำเนินการรับผิดชอบโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน ๕ คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถามมีลักษณะเป็นประเภทปลายเปิด ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ระยะที่ ๑ เชิงปริมาณ ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวอร์มัล

ตารางที่ ๑ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวอร์มัล ในภาพรวม

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						อันดับ PNI	ลำดับ
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
๑ ห้องเรียนคุณภาพ	๔.๐๕	๐.๖๖	มาก	๔.๘๐	๐.๔๐	มากที่สุด	๐.๑๖	๑
๒ การพัฒนาวิชาชีพครู	๓.๗๕	๐.๗๘	มาก	๔.๔๗	๐.๖๔	มาก	๐.๑๖	๑
๓ ห้องสมุดดิจิทัล	๓.๓๐	๐.๗๓	ปานกลาง	๓.๘๘	๐.๗๗	มาก	๐.๑๕	๓
๔ คลังสื่อการสอน	๓.๗๖	๐.๗๕	มาก	๔.๓๖	๐.๗๐	มาก	๐.๑๔	๔
๕ คลังข้อสอบ	๓.๖๔	๐.๗๒	มาก	๔.๐๑	๐.๗๔	มาก	๐.๐๘	๕
รวมเฉลี่ย	๓.๗๐	๐.๗๓	มาก	๔.๓๑	๐.๖๕	มาก	-	-

^๖ สุวิมล ว่องวานิช, “การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น” พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๒๗๗.

จากตารางที่ ๑ พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านห้องเรียนคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านห้องเรียนคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และการจัดอันดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล รายงานพบว่า ด้านห้องเรียนคุณภาพ และด้านการพัฒนาวิชาชีพครู มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด

ระยะที่ ๒ เชิงคุณภาพ ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านห้องเรียนคุณภาพ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ครูควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้แพลตฟอร์มทางการศึกษา สำหรับการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต การเรียนที่บ้านแบบ On Air

๒) ครูควรมีการจัดทำแผนการพัฒนาตนเองรายบุคคล และเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

๓) ครูควรจัดทำวิจัยในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านเทคโนโลยี

๔) ครูควรออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรและบริบทของสถานศึกษาและเหมาะสมกับผู้เรียน

๕) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแผนงาน โครงการ จัดสรรทรัพยากรและสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีของครู

๖) ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน กำกับติดตาม

๗) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำ และมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกล สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ของสถานศึกษา และเป็นเงื่อนไขในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

๒. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ครูควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครู โดยจัดทำแผนการพัฒนาตนเองรายบุคคล

๒) ครูควรเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านทางการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบออนไลน์ ผ่านทางเว็บไซต์หรือผ่านแอปพลิเคชัน การจัดทำ บันทึกรายงานผลการพัฒนาตนเอง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาวิชาชีพตนเอง

๓) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในรูปแบบทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยการกำหนด เป็นวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ของสถานศึกษา และเป็นเงื่อนไขในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

๔) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างขวัญกำลังใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงาน การสร้างวัฒนธรรมทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาและการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อเพื่อนร่วม วิชาชีพ

๕) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม

๓. ด้านห้องสมุดดิจิทัล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเห็นถึงความสำคัญและกำหนดนโยบาย แผนงานและงบประมาณ เพื่อการพัฒนาห้องสมุดดิจิทัล

๒) ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบ เพื่อการศึกษาและ วิเคราะห์สภาพความพร้อมของสถานศึกษา และจัดทำแผน การพัฒนาเว็บไซต์หรือการสร้างช่องทางการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้กับครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงห้องสมุดดิจิทัล

๓) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญ ร่วมกันวางแผน และพัฒนาสมุดดิจิทัล ประชาสัมพันธ์ ให้เกิดการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน การระดมทรัพยากรและการ ช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกสถานศึกษา และ (๔) ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาและการใช้ห้องสมุดดิจิทัล

๔. ด้านคลังสื่อการสอน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ครูควรใช้แพลตฟอร์มทางการศึกษา เพื่อการจัดเก็บสื่อให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และ รวบรวมเป็นคลังสื่อการสอนที่มีโครงสร้างอย่างเป็นระบบ มีเหมาะสม และพร้อมกับการจัดการศึกษา ทางไกลผ่านเทคโนโลยี

๒) ครูควรจัดทำแผนการพัฒนารายบุคคล และเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และการจัด การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยี

๓) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบาย แนวปฏิบัติ เพื่อให้ครูได้มีการพัฒนา รวบรวม และจัดเก็บสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบคลังสื่อการสอนของครู

๔) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแผนงาน โครงการ จัดสรรทรัพยากรให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีของครูและนักเรียน

๕) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

๕. ด้านคลังข้อสอบ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ครูควรมีการสร้างหรือใช้ข้อสอบที่เป็นมาตรฐานจากแหล่งต่าง ๆ มาทดสอบกับผู้เรียนแล้วทำวิเคราะห์คุณภาพจัดเก็บเป็นคลังข้อสอบของวิชาหรือกลุ่มสาระ

๒) ครูควรได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างข้อสอบที่มีมาตรฐาน โดยใช้นวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการประมวลผลและจัดเก็บผ่านระบบคลังข้อสอบออนไลน์

๓) ครูควรเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านทางการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อร่วมกันพิจารณามาตรฐาน ตัวชี้วัดต้องรู้ ควรรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑

๔) สถานศึกษาควรจัดการทดสอบ วัดประเมินผลในหลากหลายรูปแบบ เพื่อวิเคราะห์และจัดเก็บข้อสอบให้มีความเหมาะสม หลากหลาย กับการทดสอบและครอบคลุมในทุกระดับการวัด

๕) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาคังข้อสอบ และการสร้างข้อสอบที่มีคุณภาพในแต่ละระดับชั้นตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด

๖) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนแผนงานการพัฒนาคังข้อสอบของสถานศึกษา การนิเทศ ติดตามและประเมินผล อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗ ในยุคนิวนอร์มัล สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

๑. ด้านห้องเรียนคุณภาพ แนวทางการพัฒนาของสถานศึกษา

๑) ครูควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้แพลตฟอร์มทางการศึกษา สำหรับการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต การเรียนที่บ้านแบบ On Air

๒) ครูควรมีการจัดทำแผนการพัฒนาตนเองรายบุคคล และเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

๓) ครูควรจัดทำวิจัยในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านเทคโนโลยี

๔) ครูควรออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรและบริบทของสถานศึกษาและเหมาะสมกับผู้เรียน

๕) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะกำหนดแผนงาน โครงการ จัดสรรทรัพยากรและสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีของครู

๖) ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน กำกับติดตาม

๗) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำ และมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกล สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ของสถานศึกษา และเป็นเงื่อนไขในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องปิดสถานศึกษา งดการเรียนการสอนภายในห้องเรียนปกติ สถานศึกษาต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนโดยการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้น สถานศึกษาและครูผู้สอน ควรมีความพร้อม ปรับเปลี่ยนและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ Ramsay and Grant^{๓)} ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการสอนและการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ประสบความสำเร็จด้วยการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ พบว่า ในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย (๑) การกำหนดประเด็น (๒) การกำหนดบทบาทหน้าที่ (๓) ด้านงบประมาณ (๔) การสนับสนุนการเรียนการสอน (๕) การออกคำสั่งที่เจาะจง (๖) ภาวะผู้นำ

ทั้งนี้ยังสอดคล้องยอดชาย มานีม^{๔)} ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒ ได้เสนอแนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน ด้านบุคลากรคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมทั้งครูและผู้บริหาร และโรงเรียนควรนำแผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนต้นทางมาปรับเป็นแผนที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูควรเตรียมการสอนล่วงหน้าพร้อมอยู่ควบคู่กับนักเรียนทุกครั้ง ที่จัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรค้นคว้าหาความรู้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมใหม่ ๆ ที่ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ พร้อมรับฟังความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม สถานศึกษาควรมีการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มโรงเรียนที่ใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สถานศึกษาควรมีการนิเทศ วัดและประเมินผลการเรียนการสอน

^{๓)} Ramsay and Grant, *Teaching and Learning with Information and Communication Technology: Success through a Whole School Approach*. [Online]. Available : <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED๔๖๒๙๔๓.pdf> [๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓]

^{๔)} ยอดชาย มานีม, “แนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒” . ในการประชุมสัมมนาวิชาการ “ราชภัฏนครสวรรค์วิจัย ครั้งที่ ๑, (นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, ๒๕๖๐), หน้า ๓๑๕-๓๒๗.

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนภัสสรณ์ ฐิติวัฒนานันท์^๙ ได้เสนอแนวทางการนำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๑) ยุทธศาสตร์สำหรับโรงเรียน (๓ ข้อต้องมี) คือ โรงเรียนต้องเร่งพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยการติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรมีความเร็วสูง จัดสภาพห้องเรียนและสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (๒) ยุทธศาสตร์สำหรับผู้บริหาร (๕ ข้อต้องทำ) ผู้บริหารต้องเร่งพัฒนาด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนในแผนปฏิบัติการประจำปี มีการนิเทศติดตาม สรุปและรายงานผลอย่างสม่ำเสมอ และ (๓) ยุทธศาสตร์สำหรับครูผู้สอน (๗ ข้อต้องปฏิบัติ) ครูผู้สอนต้องเร่งพัฒนาด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และทำแผนพัฒนาตนเองรวมทั้งต้องเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิษย์คุณา ดวงบาล^{๑๐} ที่เสนอแนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน มีดังนี้

๑) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและขอบข่ายงานให้ชัดเจน การพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) ผู้บริหาร ควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้กับครูในการพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

๓) ครูต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามกรอบการพัฒนาสมรรถนะครู และมีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองอย่างเต็มที่และสม่ำเสมอ

และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิดา หมั่นดี^{๑๑} พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย

๑) การวางแผนงานวิชาการ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจกับทุกฝ่ายและความพร้อมในการร่วมกันจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

๒) การจัดการเรียนการสอน ปรับให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน จัดทำกำหนดการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

^๙ นภัสสรณ์ ฐิติวัฒนานันท์, “แนวทางการนำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๙, หน้า ๗๘๙.

^{๑๐} ศิษย์คุณา ดวงบาล, “แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒”, วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (๒๕๖๒), หน้า ๒๔๒-๒๕๓.

^{๑๑} นิดา หมั่นดี, “การพัฒนากระบวนการคลังข้อสอบและการสอบผ่านอินเทอร์เน็ต”, วารสารวิชาการและวิจัย มทร. พระนคร ฉบับพิเศษ การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ ๕, (๒๕๕๖), หน้า ๔๘-๕๗.

๓) การวัดประเมินผลการเรียนการสอน ยึดแนวการวัดประเมินผลของโรงเรียนตัวเองเป็นหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน

๔) การนิเทศติดตามและประเมินผล อย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการหลากหลาย เพื่อให้โรงเรียนได้นำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

๒. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู มีแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษา

๑) ครูควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครู โดยจัดทำแผนการพัฒนารายบุคคล

๒) ครูควรเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบออนไลน์ ผ่านทางเว็บไซต์หรือผ่านแอปพลิเคชัน การจัดทำบันทึกหรือรายงานผลการพัฒนาตนเอง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาศักยภาพตนเอง

๓) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในรูปแบบทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยการกำหนดเป็นวิสัยทัศน์กลยุทธ์ของสถานศึกษา และเป็นเงื่อนไขในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

๔) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างขวัญกำลังใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงาน การสร้างวัฒนธรรมทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาและการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

๕) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศ กำกับติดตาม

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียนการสอนและบทบาทของครูที่เปลี่ยนไป ครูจะต้องมีการพัฒนาตนเองและการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนการพัฒนารายบุคคลและดำเนินการพัฒนาตนเองตามแผนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับภัสสรณ์ ฐิติวัฒนานันท์^{๑๒} ได้เสนอแนวทางการนำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์สำหรับครูผู้สอน (๗ ข้อต้องปฏิบัติ) ครูผู้สอนต้องเร่งพัฒนาด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และทำแผนพัฒนาตนเองรวมทั้งต้องเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วย

ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิษฏ์ชญา ดวงบาล^{๑๓} ที่เสนอแนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน มีดังนี้

๑) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและขอบข่ายงานให้ชัดเจนในการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

^{๑๒} อ่างแล้ว

^{๑๓} อ่างแล้ว

๒) ผู้บริหาร ควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้กับครูในการพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

๓) ครูต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามกรอบการพัฒนาสมรรถนะครู และมีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองอย่างเต็มที่และสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ดิจิทัลวอร์ซ^{๑๔} นำเสนอการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ว่าสิ่งสำคัญที่จะทำให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประสบความสำเร็จได้ คือ ผู้สอนมีความมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ให้กับสมาชิกในชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพยอมรับในความแตกต่าง เปิดใจที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อสามารถจะพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงาน พร้อมจะเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้สอน โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ให้ผู้สอนมีวิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

๑. ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐาน และผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร

๒. ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูนำผลการจัดการเรียนรู้อมาจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม

๓. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันแบบทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศตามความถนัดและความสนใจ เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ และคุณภาพของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานและผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร ด้วยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

๒. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำผลการจัดการเรียนรู้อมาใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม

^{๑๔} ยุทธศาสตร์ ดิจิทัลวอร์ซ, “การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : แนวทางการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน” . วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครทุ่งเทพ, ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๑), หน้า ๑๖๔-๑๗๒.

บรรณานุกรม

เคนววัฒน์ ฤทธิธรม. “การดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๒”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา**. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๖๐.

นภัสสรณ์ ฐิติวัฒนานันท์. “แนวทางการนำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

นิตา หมั่นดี. “การพัฒนากระบวนการคลังข้อสอบและการสอบผ่านอินเทอร์เน็ต”. **วารสารวิชาการและวิจัย มทร. พระนคร ฉบับพิเศษ การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลครั้งที่ ๕, (๒๕๕๖) : ๔๘-๕๗.**

ยอดชาย มานิม. “แนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๒”. **ในการประชุมสัมมนาวิชาการ “ราชภัฏนครสวรรค์วิจัย ครั้งที่ ๑. (นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, ๒๕๖๐).**

ยุพาภรณ์ ตรีไพรวงศ์. “การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : แนวทางการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน”. **วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกองเทพ, ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๑) : ๑๖๔-๑๗๒.**

ศิริชัย กาญจนวาสิ. “สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย” พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

ศิษฏ์ชญา ดวงบาล. “แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒”. **วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (๒๕๖๒) : ๒๔๒-๒๕๓.**

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล. “แนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT)”. กรุงเทพมหานคร: อักษรไทย, ๒๕๕๙.

สุนันท์ สีพายและไพฑูรย์ สีนลรัตน์. “เปลี่ยนผ่านการศึกษาไทยสู่ การศึกษา ๔.๐”. **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๑) : ๑๓-๒๗.**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. “สถานะการศึกษาไทยปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand ๔.๐”. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค, ๒๕๖๑.

สุวิมล ว่องวานิช. “การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น” พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

อภินันท์ สีขำ. “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต ๑”. ใน รายงานสืบเนื่องการประชุมสัมมนาวิชาการ การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ ๑๗. (พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, ๒๕๖๐), หน้า ๙๘๖ -๙๙๙

ภูษิมา ภูัญญสิณวัฒน์. “การจัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-๑๙ : จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย”. [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<https://tdri.or.th/๒๐๒๐/๐๕/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-๑๙-pandemic/>
[๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓]

Ramsay and Grant. *Teaching and Learning with Information and Communication Technology: Success through a Whole School Approach*. [Online]. Available : <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED๔๖๒๙๔๓.pdf> [๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓]